

Team SBDO
Behandeld door
Telefoonnummer (0318) 538 538

Documentnummer 2022\2065993
Verzenddatum 18 januari 2023

Bestuur van de VNG Utrecht
Postbus 1
3430 AA Nieuwegein

Datum 17 januari 2023
Onderwerp bijdrage Manifest van de Utrechtse gemeenten

Geacht bestuur,

In reactie op uw verzoek d.d. 24 november 2022 om een bijdrage te leveren aan het Manifest van de Utrechtse gemeenten reiken wij u graag onderstaande 'bouwstenen' aan.

Inleiding

Veenendaal is een aantrekkelijke woon- en werkplaats in het zuidoosten van de provincie Utrecht. Met bijna 69.000 inwoners de 3^e gemeente van de provincie Utrecht. Veenendaal wil graag ook in de toekomst haar goede woon- en werkklimaat behouden en waar nodig versterken. Dat Veenendaal aantrekkelijk is, is onder andere te zien aan onze groeicijfers: de gemeente groeit door naar 80.000 inwoners en is met de stad Utrecht met ruim 4.000 inwoners per km² de dichtstbevolkte gemeente van de provincie. De leegstand op onze bedrijventerreinen en in ons centrum is relatief laag. Veenendaal heeft op dit moment geen enkel bedrijfskavel meer voor uitgifte beschikbaar.

Veenendaal zet in op verdichting en intensivering van bestaande woon- en werkgebieden. Hiermee spelen diverse 'stedelijke' knelpunten een steeds groter wordende rol van betekenis. Daarnaast is ruimte binnen de gemeentegrenzen op dit moment zeer beperkt en onvoldoende om in de toekomst aan alle behoeften te kunnen voorzien.

U hebt ons gevraagd aan te geven wat wij van belang vinden om op te nemen in het Manifest en dat voor wat betreft een aantal specifieke beleidsterreinen. Verder verwelkomt u algemene opmerkingen over de bestuurlijke samenwerking met de provincie. Met dat laatste beginnen wij.

De bestuurlijke samenwerking van provincie en gemeenten

Veenendaal heeft de afgelopen periode het college van Gedeputeerde Staten en individuele leden daarvan mogen ontvangen. Dergelijke bezoeken verliepen in goede sfeer. Wij hechten sterk aan een goede bestuurlijke samenwerking met andere overheden als provincie en waterschap en zullen ons daar de komende jaren voor blijven inzetten.

Wij hebben oog voor het feit, dat de samenwerking tussen provincies en gemeenten soms ingewikkeld is en dat met name in het ruimtelijk beleid de belangen soms ver uit elkaar liggen. Te denken valt bijvoorbeeld de diverse claims of plannen ten aanzien van hetzelfde gebied. Uiteindelijk zijn er wel veel belangen die worden gedeeld en waar bestuurders constructief met elkaar de diverse bestuurlijke uitdagingen tegemoet treden. Wij hopen in nauw overleg met het provinciebestuur en met begrip en erkenning voor wederzijdse belangen serieuze stappen te kunnen zetten, onder meer waar het gaat om de verstedelijkingsstrategie, de woningbouwopgave en de daaraan gerelateerde opgaven op het gebied van economie, mobiliteit, klimaatadaptatie en vergroening.

Zou het overigens om de mogelijke overdracht van taken van provincie naar gemeenten gaan, dan kan dat naar onze overtuiging niet zonder dat ook toereikende financiële middelen worden beschikbaar komen.

De samenleving verandert voortdurend. Dit vraagt van overheden en dus ook van de provincie een belangrijke bijdrage. Zeker nu de rol van de provincies groter aan het worden is in met name het ruimtelijk domein. Ook de provincie behoort in verbinding te staan met haar inwoners, organisaties en ondernemers. Een toegankelijke en transparante bestuursstijl is daarbij nodig, waarbij denken in mogelijkheden vooropstaat. Een betrouwbare provinciale overheid motiveert haar besluiten goed, handelt zorgvuldig en correct, houdt zich aan de afspraken en zorgt dat gemeenten en hun inwoners, maar ook organisaties en ondernemingen, weten waar ze aan toe zijn. Dit vraagt adequaat handelen van PS en GS.

Regio Foodvalley

Het samenwerkingsverband van de acht Foodvalley-gemeenten bestrijkt voor een deel (drie gemeenten) de provincie Utrecht en voor een deel (vijf gemeenten) de provincie Gelderland. Het college van Gedeputeerde Staten van Utrecht is zich de afgelopen jaren nadrukkelijker voor Foodvalley gaan interesseren en toont meer betrokkenheid. Ook heeft de provincie, samen met Gelderland, aangegeven zoveel mogelijk 'grensontkennend' te willen werken in Foodvalley. Veenendaal verwacht dat die ontwikkeling wordt geïntensiveerd. Wij wensen dat het bestuur van de provincie zich ook in de komende coalitieperiode, in goede samenspraak met de Utrechtse Foodvalley-gemeenten, verder gaat beijveren voor een succesvolle ontwikkeling van de Regio Foodvalley, zeker gezien de kansen die in dit gebied liggen.

Bereikbaarheid

Veenendaal is een compacte stad, kent een hoge bevolkingsdichtheid en heeft diverse sterke economische clusters. Dit zorgt voor korte reisafstanden binnen de stad zelf die veelal met de fiets goed te doen zijn. Veenendaal is in 2020 verkozen tot fietsstad van Nederland. Echter met de groei van de stad en ook de regio komen steeds meer regionale verbindingen onder druk te staan. Dit geldt voor regionale fietsverbindingen, het openbaar vervoer en enkele specifieke autoverbindingen. Juist op deze verbindingen is de rol van de provincie (en de provincie Gelderland) van grote betekenis. Bijvoorbeeld als concessieverlener voor het openbaar vervoer, beheerder van provinciale wegen en als partner in landelijke kwesties zoals de A12-corridor. In dit verband wijzen wij met name op de problematiek ten aanzien van de Rondweg-Oost in relatie tot het stikstofdossier. Wij vragen steun voor onze ambities want de leefbaarheid, verduurzaming, de economie en de groei van Veenendaal vragen om een structurele verbetering van de mobiliteit, bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Bij de uitwerking van het mobiliteits- en bereikbaarheidsvraagstuk moet een integrale benadering van de verschillende verkeersdeelnemers en de verschillende vervoersmodaliteiten (lopen, fietsen, openbaar vervoer, auto's) uitgangspunt zijn. Ook moet voldoende rekening gehouden worden met de grote groei in de gehele regio Foodvalley. Als knelpunt noemen wij de afhankelijkheid van (de besluitvorming van) andere partijen en overheden, zoals de provincie, ProRail en NS.

Wonen

Er is schaarste op de woningmarkt voor diverse doelgroepen (starters, jongeren, senioren en inwoners met een beperking) waardoor het lastig is aan een passende woning te komen om (langer) zelfstandig te wonen. Daaraan liggen voor deze doelgroepen verschillende oorzaken ten grondslag: te duur, te klein of juist te groot, geen doorstroming, ontbreken van goede voorzieningen om inwoners met een beperking ook kansen te bieden. Bovendien is sprake van schaarser wordende ruimte om woningen in de toekomst te realiseren.

Van de provincie verwachten wij steun bij het realiseren van onze gezamenlijke ambities. Wij beogen het terugdringen van de schaarste op de woningmarkt in het algemeen, met oog voor starters, jongeren, senioren en (jonge en oudere) inwoners in een kwetsbare positie. Wij willen dat doen dat door inbreiding, herbestemming, uitbreiding buiten de gemeentegrenzen en het bevorderen van

doorstroming, zodat voor hen (op de doelgroep toegesneden) voldoende woonruimte beschikbaar is. Naast de toevoeging van woningen wordt geïnvesteerd in de bestaande woonwijken (zoals het Franse Gat), zodat deze wijken hun leefbaarheid, veiligheid en dus aantrekkelijkheid behouden. Veenendaal kent al een groot aandeel sociale huurwoningen. Met nieuwbouw wordt gezocht naar de balans tussen behoud van dit aandeel, maar ook versterking van de andere segmenten.

Als belangrijk aandachtspunten noemen wij de huisvesting van statushouders en de opvang vluchtelingen, de regionale afspraken inzake wonen en een integrale blik op de woningbouwopgave, binnen de beperkte fysieke ruimte. Veenendaal zet volop in op inbreiden en verdichten van de bestaande stad. Dit is echter kostbaar, vraagt specifieke expertise en vraagt ook schuifruimte (uitbreiding). Op dit punt werken provincie en gemeente al intensief samen. We zien uit naar de verdere samenwerking en ondersteuning.

Grootschalige uitbreiding is voor Veenendaal alleen nog mogelijk buiten de gemeentegrenzen, wat goede afstemming met zowel de provincie als onze buurgemeenten vereist.

Uiteraard wordt bij projectontwikkeling voldoende rekening gehouden met duurzaamheidsaspecten en stikstof- en netcongestie-problematiek. Denken in kansen en mogelijkheden plus ruimte voor creatieve en innovatieve oplossingsrichtingen moeten voorop staan. Dat vraagt ook bij het bouwen van woningen dat er rekening wordt gehouden met toekomstige verkeerssituaties en ontsluiting voor zowel bestaande als nieuwbouwlocaties. De Verstedelijkingsstrategie is bij dit alles een factor van bijzonder groot belang.

Gezondheid

Eén van de drie belangrijkste pijlers in de gemeentelijke omgevingsvisie is gezondheid. Dit is voor kleine en middelgrote gemeenten vaak een nieuw thema waar nog veel winst valt te behalen. Veenendaal heeft het Schone Lucht Akkoord getekend en zet zich ook in op een groene openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen. Verdere concretisering van dit thema is echter wel noodzakelijk. Juist hierbij kan de provincie een verbindende rol spelen. In dit verband wijzen wij graag nog op het grote belang van sport in brede zin.

Economie

Veenendaal is met de zeven andere gemeenten van de Regio Foodvalley onderdeel van een economische topregio. Een regio die door sterk economisch beleid en een aantrekkelijk ondernemersklimaat bovengemiddeld hard groeit. Ons bloeiende bedrijfsleven, verenigd in de verschillende ondernemersverenigingen, levert daaraan een belangrijke bijdrage. De Veenendaalse ICT Campus is één van de innovatieve clusters en iconen van de regio. Met het Living Lab Regio Foodvalley Circulair dragen we binnen Foodvalley bij aan de versnelling van de circulaire economie. Onze binnenstad is met al zijn ondernemers het visitekaartje van Veenendaal en heeft aantrekkingskracht voor de regio en ver daarbuiten. Tegelijkertijd heeft de coronapandemie zijn sporen nagelaten, met maatschappelijke en economische effecten tot gevolg.

Steun van de provincie om ook op dit vlak onze ambities te verwezenlijken is beslist welkom. In Veenendaal werken wij voortdurend aan het verbeteren van ons vestigingsbeleid, ondernemersklimaat en werkgeversdienstverlening. Veenendaal ambieert ook zich verder te profileren binnen Foodvalley als ICT-Centrum en ondernemers te faciliteren in duurzaam ondernemen en hun bijdrage aan een circulaire economie. Een beperkende factor hierin, is het kantorenbeleid van de provincie. Zeker in Veenendaal waar de leegstand fors is afgenomen en de vraag toeneemt. De toenemende druk op de beperkte ruimte in Veenendaal heeft gevolgen voor de toekomst van de bedrijventerreinen. We zetten daarom in op extra ruimte voor bedrijvigheid, bereikbaarheid, herprofilering en intensivering om de bedrijventerreinen toekomstbestendig te houden. Ook willen we de bedrijventerreinen vergroenen en verduurzamen. Een economisch goed functionerende binnenstad is belangrijk voor zoveel mogelijk behoud van werkgelegenheid. Dat de provincie bij dit alles ook een groot belang heeft mag duidelijk zijn.

Knelpunt van het feit dat Veenendaal groeit – en omdat werken volgt op wonen – is dat de behoefte aan extra ruimte voor bedrijvigheid toeneemt. Met meer mensen en meer bedrijven neemt ook de mobiliteit toe, met de bijbehorende knelpunten. Wij verwachten dat de provincie hier oog voor heeft en hierop actie onderneemt.

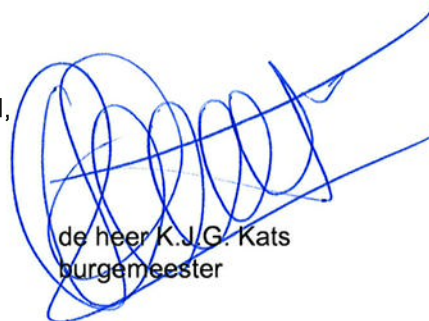
Energie en klimaat

Reeds in 2015 heeft de gemeenteraad besloten om de transitie in te zetten naar een energieneutrale gemeente in 2050 waarmee de gemeente zich heeft verbonden aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord in Parijs en daarmee aan de doelstellingen zoals voor Nederland vastgelegd zijn in het Klimaatplan. Veenendaal heeft het 'convenant duurzaam bouwen' van de provincie ondertekend, maar is zelfs een stap verder gegaan. Veenendaal heeft een puntensysteem ontwikkeld voor het verlenen van omgevingsvergunningen. Dit puntensysteem zorgt ervoor dat het niet blijft bij vrijblijvende afspraken, maar dat duurzaam bouwen daadwerkelijk afdwingbaar is. Dit puntensysteem is genomineerd voor de 'Aandeslag-trofee' van het ministerie van BZK. Dit systeem kan een vervolgstap zijn voor het provinciaal convenant.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Veenendaal,

mevrouw drs. S.M. Deelstra
gemeentesecretaris

de heer K.J.G. Kats
burgemeester